

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРАКТИКА ЖИВОПІСУ

Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

Освітній рівень другий (магістерський)

ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ

2017-18 навчальний рік

Розподіл годин зведено з робочим планом.

Структура типова.

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи

А.О.Таранник

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛНИЦЬКОГО
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу моніторингу якості освіти

Програма № 0084/18
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)

« » 2018 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Практика живопису» для студентів спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація».

Розробник: Крюкова Ганна Олексіївна, Заслужений художник України, доцент кафедри образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв

Протокол від «10» січня 2018 року № 5

Завідувач кафедри

образотворчого мистецтва

О. В. Школьна

(підпис)

_____, 2018 рік
_____, 2018 рік

ЗМІСТ

Мета та завдання навчальної дисципліни.....	4
I. Опис предмета навчальної дисципліни.....	7
II. Тематичний план навчальної дисципліни.....	7
III. Програма	
Змістовий модуль 1. Академічний живопис оголеної постаті.....	8
IV. Навчально-методична карта студента.....	10
V. Система поточного та підсумкового контролю.....	11
VI. Методи навчання.....	13
VII. Методичне забезпечення курсу	13
VIII. Матеріально-технічне забезпечення дисципліни.....	13
IX. Рекомендована література (основна, додаткова)	14

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Практика живопису» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою образотворчого мистецтва відповідно до навчального плану денної форми навчання. Програма визначає обсяги знань, вмінь та навичок, які повинен опанувати магістр, алгоритму засвоєння навчального матеріалу дисципліни «Практика живопису», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Мета курсу – професійна підготовка фахівця з високим рівнем художньої майстерності в зображенні постаті людини.

Завданням вивчення навчальної дисципліни є набуття базових знань з дисципліни «Практика живопису». Ознайомлення з основними напрямками розвитку науки з дисципліни «Практика живопису» у вивченні методів і методики роботи зі студентами, формування цілісного бачення і уявлення, розвиток художнього смаку і навичок в роботі над творчими завданнями.

У результаті вивчення навчальної дисципліни відповідно до профілю програми магістра образотворчого мистецтва формуються **загальні та фахові компетентності**.

Загальні компетентності: (Світоглядна, громадська, комунікативна, інформаційна, науково-дослідницька, самоосвітня).

Фахові компетентності:

- здатність використовувати у практичній діяльності досвід світової та вітчизняної шкіл з образотворчого мистецтва, методів та авторських прийомів провідних художників;
- володіння навичками візуального сприйняття і створення композицій, відтворення їх на полотні для зображення задуманого.

Результати навчання: Знання, практичні навички та вміння.

Знання: різноманітних прийомів, методів роботи над творчими завданнями з використанням особливостей національних традицій школи образотворчого мистецтва.

Практичні навички і вміння: Уміння створювати атмосферу творчого підходу для роботи над завданням, використовуючи при цьому класичні зразки. Уміння аналізувати, визначати технічні прийоми виконання завдання та методичні прийоми наочного пояснення завдання.

Програмні результати навчання.

Готовність до фахової діяльності в галузі образотворчого мистецтва.

Здатність до науково-дослідницької діяльності у сфері мистецької діяльності.

Мисленнєва активність, творчий підхід у вирішенні нестандартних завдань.

Прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху.

Форма контролю: поточні оцінки за виконання практичних завдань, модульний контроль.

Вказані в програмі навчально-практичні завдання необхідно розглядати як обов'язковий мінімум. Навчально-творчі завдання мають варіативний характер. Залежно від рівня підготовки студентів можна змінювати тематику завдань, а також визначати кількість годин на вивчення кожної теми. При цьому важливо зберігати дидактичні засади навчання. Практичні завдання потрібно орієнтувати на розвиток творчих здібностей студентів у процесі цілеспрямованого засвоєння прийомів, способів зображення та художньої системи.

Основою викладання курсу є виконання академічних постановок з природи та короткочасних етюдів.

Структура програми поєднує такі основні напрями діяльності:

Теоретичну підготовку з живопису.

Практичну роботу: навчальні завдання, короткострокові етюди та творчі роботи.

Навчально-творчу діяльність в період виконання самостійних робіт, а також під час проходження виробничої (урбаністичної) практики.

Самостійну роботу студентів, створення творчої роботи.

Пріоритетним у навчанні живопису є творчий підхід педагога, зумовлений художнім методом та методично обґрунтований.

Викладання живопису зобов'язує впроваджувати дидактичний принцип навчання, приділяти важливу увагу культурі навчання-пізнання й головного принципу дидактики художньої педагогіки – принципу наочного навчання.

Головні вимоги, які ставляться до живописних робіт – це академічне зображення природи. Вони мають бути без помилок, виконані на високому професійному рівні академічного живопису.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРАКТИКА ЖИВОПІСУ

1. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: процес навчання та виховання студентів вищого навчального закладу в умовах реформування та модернізації системи освіти в Україні, формування особистості фахівця вищої кваліфікації.

<i>Обсяг, найменування показників</i>	<i>Галузь знань, спеціальність, освітній рівень</i>	<i>Характеристика навчальної програми</i>
Кількість кредитів: 3 Кількість змістових модулів: 1 Загальна кількість годин: 90	Шифр та назва галузі знань 02 «Культура і мистецтво» Шифр та назва спеціальності: 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» Освітній рівень другий (магістерський)	Нормативна Рік підготовки – 5 -й Семестр – 10-й Практичні заняття: 34 год. Самостійна робота: 50 год. Модульний контроль: 6 год. Форма контролю: -

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин					
		Разом	Аудиторних	Практичних	Самостійна робота	Модульний контроль	Семестровий контроль
Змістовний модуль 1. Академічний живопис оголеної постаті							
1.	Оголена постать, що лежить на тлі драперій	32	16	16	16		
2.	Оголена постать, що сидить на тлі дзеркала	52	18	18	34		
3.	Етюд оголеної постаті, що стоїть	6				6	
Разом за навчальним планом		90	34	34	50	6	

ІІІ. ПРОГРАМА
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. АКАДЕМІЧНИЙ ЖИВОПИС ОГОЛЕНОЇ
ПОСТАТІ
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Тема 1. Оголена постать, що лежить на тлі драперій (16 год.)

Академічний живопис. Формат – 100*80. Полотно, олія.

Постановка: оголена постать, що лежить на тлі драперій.

Мета: Розвивати вміння глибше і впевненіше відчувати форму, пластичну та анатомічну побудову людини, розуміти пропорційну та об'ємну цілісність. Передавати характерні риси моделі в кольорі.

Завдання: закомпонувати за канонами композиції, переконливо поставити постать на площину, зробити конструктивно-просторовий та анатомічний аналіз, животино вирішити постановку.

1 етап роботи: композиція живописної постановки, розміщення постаті в заданому форматі.

2 етап роботи: зображення постаті за правилами конструктивної побудови, виявлення «великих форм», підмальовок.

3 етап роботи: перша прописка в кольорі з вирішенням тональних та світлотіньових співвідношень, уточнення пропорцій.

4 етап роботи: уточнення портретних особливостей даної конкретної моделі. Пророблення кистей та стоп. Прослідкувати за явищами світлотіні – власними, падаючими тінями та рефlekсами в кольорі.

5 етап роботи: етап узагальнення, використання прийому «від конкретного до загального». Тональне та світлотіньове, кольорове уточнення.

Література: основна [1,2,3,4,5,6,7]

додаткова [1,2,3,4,5,6,7,8]

Тема 2. Оголена постать, що сидить на тлі дзеркала (18 год.)

Академічний живопис. Формат – 100*80. Полотно, олія.

Постановка: сидяча постать жіночої натури компонується на тлі дзеркала.

Мета: навчитись передавати пластичну характеристику моделі з відображенням в дзеркалі в кольорі.

Завдання: закомпонувати натуру за канонами композиції, зробити просторовий та анатомічний аналіз натури та відображення в дзеркалі з тональним та кольоровим вирішенням.

1 етап роботи: композиція академічної постановки, гармонійне розміщення постаті в заданому форматі.

2 етап роботи: конструктивно побудувати фігуру та її відображення в дзеркалі, враховуючи пропорції та знання пластичної анатомії.

3 етап роботи: перша прописка в кольорі з вирішенням тональних та світлотіньових співвідношень, уточнення пропорцій, закласти співвідношення великих кольорових площин.

4 етап роботи: проліплення форми голови за рахунок деталізації, уточнення портретних особливостей даної конкретної моделі. Пророблення кистей та стоп. Звернути увагу на плановість, зображення натури на передньому плані та її відображення на дальньому. Прослідкувати за явищами світлотіні – власними, падаючими тінями та рефlekсами в кольорі.

5 етап роботи: етап узагальнення, використання прийому «від конкретного до загального». Тональне та світлотіньове, кольорове уточнення.

Література: основна [1,2,3,4,5,6,7]

додаткова [1,2,3,4,5,6,7,8]

**IV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ
«ПРАКТИКА ЖИВОПИСУ»**

**Разом: 90 год., практичні заняття – 34 год.,
самостійна робота – 50 год., модульний контроль – 6 год.**

Модулі	Змістовий модуль І	
Назва модуля	Академічний живопис оголеної постаті	
Кількість балів за модуль	272 бали	
Теми практичних занять	Оголена постать, що лежить на тлі драперій <i>(відвідування –8 балів, 80 балів за роботу)</i>	Оголена постать, що сидить на тлі дзеркала <i>(відвідування –9 балів, 90 балів за роботу)</i>
Самостійна робота	Короткострокові етюди фігури людини, що стоїть, при різному освітленні (1 шт., розмір 70*50см, оцінюється як творча) <i>(20 балів)</i>	Короткострокові етюди фігури людини, що лежить або сидить при різному освітленні (2 шт., розмір 70*50см, оцінюється як творча) <i>(40 балів)</i>
Види поточного контролю	МКР № 1 <i>(25 балів)</i>	
Підсумковий рейтинговий бал	272 бали	

V. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Практика живопису» оцінюються за принципом поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Модульний контроль проводиться у формі практичного заняття на якому студенти демонструють свої вміння та навички з живопису.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення подано у таблицях 5.1. – 5.3.

Таблиця 5.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Максимальна кількість балів	Одиниць	Всього
1	Відвідування практичних занять	1	17	17
2	Робота на практичному занятті	10	17	170
3	Самостійна робота (оцінюється як творча)	20	3	60
4	МКР	25	1	25
Підсумковий рейтинговий бал				272

Таблиця 5.2

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота			Кількість балів без урахування коефіцієнта
Змістовий модуль 1			
T1	T2	МКР	
108	139	25	272

Порядок переведення рейтингових показників успішності

Рейтингова оцінка	Оцінка за шкалою університету	Значення оцінки
A	90-100	<u>Відмінно</u> – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.
B	82-89	<u>Дуже добре</u> – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81	<u>Добре</u> – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74	<u>Задовільно</u> – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, але достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68	<u>Достатньо</u> – мінімально можливий (допустимий) рівень знань (умінь).
FX	35-59	<u>Незадовільно з можливістю повторного складання</u> – незадовільний рівень знань (умінь) з можливістю перескладання за умов належного самостійного доопрацювання.
F	1-34	<u>Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу</u> – достатньо низький рівень знань, що вимагає повторного проходження курсу.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу магістра на практичних заняттях, виконання самостійної роботи.

Модульний контроль знань магістра здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

VI. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної та творчої діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні:* вправи, начерки, замальовки, рисунки, етюди.

2) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

3) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; з репродукціями творів; з використанням рекомендованих та обраних самостійно художніх матеріалів та інструментів.

VII. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ засоби підсумкового контролю (перегляд);
- ✓ методичний фонд;
- ✓ роботи студентів з фонду.

VIII. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

- ✓ Аудиторії, розраховані на роботу 12-15 студентів одночасно.
- ✓ Мольберти в комплекті для роботи студентів з натури .
- ✓ Планшети зазначеного формату.
- ✓ Софіти для освітлення натурних постановок.
- ✓ Підставки різних конструкцій і розмірів для натурних постановок.
- ✓ Предмети і драперії натюрмортного фонду.

ІХ. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Барчаи Е. Анатомия для художников. Пособие / Е. Барчаи. – 2001. – 344 с. (Наявний в електронному репозиторії Університету за посиланням: <http://elib.kubg.edu.ua/1063/>)
2. Грегори Н. Живопись маслом / Н. Грегори [Посібник]. – М.: Изд. Центр «Кристина – новый век», 2005. – 51 с. (Наявний в електронному репозиторії Університету за посиланням: <http://elib.kubg.edu.ua/1139/>)
3. Ломоносова М.Т. Графика и живопись. Учебное пособие / М.Т. Ломоносова. – М.: ООО «Издательство Астрель» ООО «Издательство АСТ.» 2003. – 202, [6] с. ил. (Наявний в бібліотеці Університету в 3-х примірниках).
4. Панксенов Г. И. Живопись. Форма, цвет, изображение: учебное пособие для студентов худ. учебных заведений / Г.И.Панксенов. – 2-е узд., стер. – М.: Издательский центр «Академия», 2008. – 144 с. – [40] с. цв. ил.: ил. (Наявний в бібліотеці Університету в 6-ти примірниках).
5. Прокофьев Н.И. Живопись. Техника живописи и технология живописных материалов: учеб. Пособие для студентов вузов, обучающихся по спец. «Изобразительное искусство» / Н.И. Прокофьев. – М.: Гуманитар. Изд. центр ВЛАДОС, 2010. – 158 с.: ил., табл. – (Учебное пособие для вузов). (Наявний в бібліотеці Університету в 6-ти примірниках).
6. Техніка і технологія олійного живопису: навч. посіб. / Уклад. Е. В. Белкіна, О. І. Конопко. – К. : Київський ун-т імені Бориса Грінченка. 2010. – 92 с. (Наявний в бібліотеці Університету в 15-ти примірниках).
7. Шаров В.С. Академическое обучение изобразительному искусству / В.С. Шаров. – М.: Эксмо, 2013. – 648 с.: ил. (наявний в електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/4886/>)

Додаткова

1. Беда Г. В. Основы изобразительной грамоты: Рисунок, живопись, композиция. Учеб. Пособие для студентов пед. ин-тов по спец. № 2109 «Черчение, рисование и труд». –2-е изд., перераб. и доп. – М.: Просвещение, 1981. – 239 с., ил.
2. Волков Н. Цвет в живописи. – Электронный ресурс. – Режим доступа: <http://www.bibliotekar.ru/cvet-zhivopisi/1.htm>
3. Глазова М. В., Денисов В. С. Изобразительное искусство. Алгоритм композиции. – М.: Когито-Центр, 2012. – 221 с.
4. Ковалев В. Золотое сечение в живописи / Ф. Ковалев. – К.: Вища школа, 1989. – 144 с.
5. Радлов Н. Э. Рисование с натуры. – М.: издание Областного союза советских художников, 1935.
6. Смит С. Полный курс рисунка и живописи/ С. Смит, П. Монахен. – М.: Джи Фабби Эдишинз, 2007. – 34 с., ил.
7. Шаров В. С. Академическое обучение изобразительному искусству / В.С. Шаров – М.: Эксмо, 2013. – 648 с.: ил.
8. Кирцер Ю. Рисунок и живопись: Учебное пособие. – 4-е изд. «Стереотип» / Кирцер Ю – М.: Высшая школа: Издательский центр «Академия», 2001. – 272 с.